

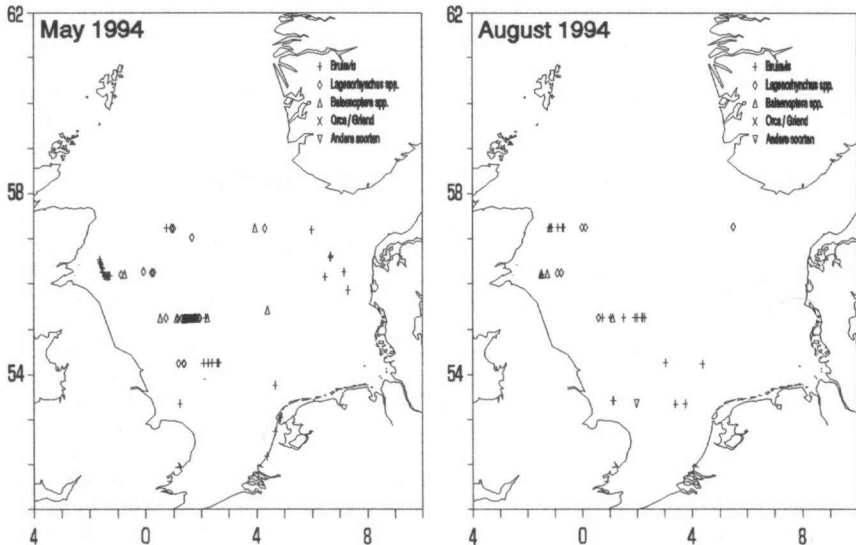
Waarnemingen van zeezoogdieren

DECEMBER 1993 - AUGUSTUS 1994 Sinds het midden van de jaren tachtig werden in de Nederlandse kustwateren, vooral in de winter (december-april) weer af en toe Bruinvissen *Phocoena phocoena* gezien. Aan de hand van zeetrekellingen kon de toename, gecorrigeerd voor waarnemingsinspanning, goed worden gedocumenteerd. Tussen 1972 en 1992 werden tijdens deze tellingen 72 maal Bruinvissen gezien (125 exemplaren), waarvan 60 gevallen sinds 1986. Toch kwam het aantal van 69 waarnemingen (94 dieren) in de winter 1993/94 als een verrassing. Behalve de waarnemingen tijdens systematische zeetrekellingen kwamen dit seizoen ook opvallend veel meldingen van derden binnen. Het voorkomen bleef niet beperkt tot de Noordhollandse kust (97% van de gevallen 1986-92), maar strekte zich uit tot de Noordzeekust van de Waddeneilanden, de Waddenzee en de Zuidhollandse en Zeeuwse kust. Opvallend was het relatief late verschijnen van Bruinvissen langs de kust. Werden normaal de meeste dieren in de maanden december-maart gezien, in 1994 verschenen de grootste aantallen in maart (49) en april (35) en werden zelfs in mei nog enkele dieren opgemerkt. De waarnemingen van deze winter maken het aannemelijk dat er inderdaad sprake is van een terugkeer van de Bruinvis voor de Nederlandse kust. Over de waarnemingen is uitvoerig gepubliceerd in het zoogdierentijdschrift *Lutra* (vol. 37: 54-61). In totaal werden er tussen december en augustus vanaf de kust 111 Bruinvissen gerapporteerd (december 2, januari 8, maart 59, april 37, mei 5).

Tellingen op zee werden uitgevoerd in december en februari (*Tridens*), maart (*Pelagia*), april (*Navicula*), mei en augustus (*Tridens*). In maart werden waarnemingen verricht tijdens buitengewoon slecht weer. De waarnemingen tijdens de Bruinvis-survey in de zomer zijn in dit overzicht niet opgenomen, omdat daarover elders in dit nummer uitvoerig wordt gerapporteerd. In de periode december-april werden verspreid kleine aantallen Bruinvissen waargenomen. Vanaf de *Navicula* werden in april 15 exemplaren gezien in de kustzone, de andere waarnemingen betreffen exemplaren op grotere afstand van de kust. In mei werden vanaf de *Tridens* 102 Bruinvissen waargenomen. Behalve enkele verspreide dieren voor de Deense kust ging het vooral om de wateren voor de Britse oostkust ter hoogte van de Firth of Forth (ca. 56°N; zie kaart). Tellingen in hetzelfde gebied in augustus leverden een vergelijkbaar patroon op (de meeste walvisachtigen voor de Britse oostkust), maar nu werd in het Deense deel niets gezien.

Dwergvinvissen *Balaenoptera acutorostrata* werden alleen tijdens de surveys aan boord van de *Tridens* in mei en augustus waargenomen. In de eerste periode ging het om 9, in de tweede periode om 5 dieren en steeds om solitaire exemplaren (zie kaarten).

Naast enkele ongedetermineerde dolfinen werden in deze periode 216 Witsnuitdolfijnen *Lagenorhynchus albirostris* en 50 Witflankdolfijnen *L. acutus* waargenomen. Opmerkelijk waren twee Witsnuitdolfijnen bij Camperduin op 1 februari (N. van der

Waarnemingen walvisachtigen, mei en augustus 1994
Sightings cetaceans, May and August 1994

Ham). Dezelfde maand werden twee exemplaren gezien vanaf de *Tridens* in de centrale Noordzee. In mei werd een concentratie fouragerende Witsnuitdolfijnen gezien in de buurt van de Doggersbank en in ditzelfde gebied kwamen ook 50 Witflankdolfijnen voor (zie kaart). De beide soorten werden niet in gemengde groepjes gezien. Een flink aantal Witflankdolfijnen kon in het heldere water, vlak voor de boeg langszwemmend, prachtig worden gezien. Geen van beide soorten zwom in dit gebied voor de boeg van het schip mee, druk als de dieren waren met het vangen van Haring. In augustus werd een aanmerkelijk kleiner aantal Witsnuitdolfijnen gezien (20) en ook nu werden de meeste dieren in de westelijke helft van de Noordzee gezien (zie kaart).

Informatie van: NZG/Marine mammal database, G. van den Berg, H. van Berkel, C.J. Camphuysen, F. Cottaar, K.J. Eigenhuis, D. van Elswijk, N. van der Ham, H. Heessen, M. Heessen, N.C. Hoogendoorn, J.N. IJnsen, Bert Knegtering, Ben Knegtering, E.V. Koopman, S. Lagerveld, F.J. Maas, M. Platteeuw, W. van Splunder, S. Teerink, Texelse Courant, K. van der Star, A. Wassink, C.J.N. Winter, H. Witte

CJC